

Reviewing the feedback of Persian language teaching by relying on stories in bilingual areas (Case Study of Primary Schools in Kermanshah Region)

Elyas Nooraei*

Corresponding Author, Associate professor, Department of Language and Literature, Razi University, Kermanshah, Iran.
nooraei@razi.ac.ir

Abstract:

The purpose of the present study 'Study of language skills in Persian language teaching with emphasis on storytelling and storytelling in elementary school in bilingual area (some schools in Kermanshah) and the impact of story sources on Persian language teaching In these areas and feedback and challenges of this method. The phenomenon of multilingualism has long been one of the main issues of Iranian society. In our country, every year, a large number of students enter primary school with their native and ethnic language proficiency and with little familiarity with Persian 'But from the past, our educational system has had a single linguistic encounter with all these children, and considers them all Persian-speaking .Bilingualism and bilingualism is a global phenomenon that exists in most countries of the world, which is the state in which a person is educated in a language other than their mother tongue. Language challenges of teaching in Iran in general and in bilingual areas in particular, One of the barriers to learning in most courses is especially in lessons that are directly related to reading, writing and comprehension. The purpose of this study is to study language skills in teaching Persian language by relying on stories in elementary schools in areas city and Negar has tried to provide feedback and educational challenges with Tomsk Give the story. The results of the present study show that the focus of the story on teaching a language other than the mother tongue due to the textural capacities, It makes it easy for children to compare the word Gani and to find equality in their mother tongue and educational language, As a result, this process plays positive feedback in language teaching and the breadth of the vocabulary of the learner.

***Cite this article:** Nooraei, Eelyas. Reviewing the feedback of Persian language teaching by relying on stories in bilingual areas (Case Study of Primary Schools in Kermanshah Region). *Vol. 13, No. 1(Tome 27), April 2024,61-77.*

DOI: 10.30479/jtpsol.2024.20852.1678

Received on: 29/08/2024

Accepted on: 18/09/2024

© The Author(s).

Publisher: Imam Khomeini International University

Introduction

One of the causes of educational decline in our country, especially in areas that speak local dialects, is the problem of bilingualism of children in these areas. This has caused problems for teachers in these areas at the elementary level, which has caused problems, including academic decline, The students' disdain for the lesson and the school and the dropout has been made. Of course, this problem does not include all bilingual areas, but includes children who can only speak their native language and have no familiarity with the standard language They do not have Persian language, and unfortunately, in the issue of education, both in the training of teachers and the determination of the content of books and at the same time teaching and teaching methods to these areas and the problems of these students are less attention has been. The twenty first century world of the world produces and advances science and knowledge, overpopulation, globalization and . is. The process of globalization has challenged the importance of the borders and the country of nations. So that all national governments have sought to maintain their integrity in the form of the nation's government, and they have raised their integrity in the form of the nation's government, ^_____. One of the important issues related to the process of globalization is the issue of the survival or continuation of ethnic and linguistic national identities during the great movement of the global economy and culture. Language in the most basic sense is a means of communication that causes communication between people with any ethnic or racial group, in which language can be understood to some extent It is identical with the means of communication of other beings and animals, but human language is not just a means of communication, but an expression of thoughts, thoughts, and thoughts, Their attitudes and recognition of the outside world is also (Sadeghi, 1391).

Methodology

In this research, the method of describing and analyzing content for teaching Persian language in the elementary levels of Kermanshah has been done. The method of working was to read short stories and anecdotes in class, Then the vocabulary of the story was equivalent from the beginning and the student was asked to say the Kurdish word against the Persian word. Then it was arranged that, for example, the rooster was to the Kurdish Klasher, so whenever they wanted to say the clasher to Persian, they should use the rooster instead. At a higher stage, some words even the Kurdish equivalent were unfamiliar to the student, Therefore, at first, the Kurdish equivalent was facilitated for them, then the Persian equivalent was established through the context of the Word. The statistical population includes 10 schools and 300 male and female students, and the method of choosing stories is also short stories such as foxes and dogs, foxes and roosters, lying shepherds, Hasanak where are you and. It has been past elementary books. Students were also from all five elementary school classes.

Results

Stories, due to their abundant capacities such as validity, effectiveness and durability, play a significant role in teaching Persian in general and in bilinguals in particular. This research was conducted to study the application of Persian language story and teaching with its help in some elementary schools in Kermanshah and brought with it the following achievements. Initially relying on stories within the frame, objects and animals and fruits and The students were shown and their Persian equivalent was questioned, then the same words were studied in stories from old books. The students first heard the story in their mother tongue, studied its vocabulary, learned Persian and Kurdish semantic connotations, then were asked to speak from the Persian text, The Kurdish equivalent would write Persian words, repeat them and put them into memory, because they knew the whole story, wherever there was a little learning interruption, Garlic of narrative would smooth their problem. That is, they could figure out from incident which animal it is now that speaks in the context of the Word and Another achievement of the present study was that due to bilingualism, the pronunciation of Persian vowels for Kurdish speakers was a little difficult, So we asked the students to read the story in Persian, Even pronounce words with Kurdish avangari as much as possible and pronounce vocabulary by practicing as much as possible with Persian voice. Another achievement of the current study was that we asked students to start writing short single-sentence sentences, Then write internal adverbs and expressions in parentheses according to their perception of the text, then the Persian equivalent of that state or adverb was taught to Persian and their sentence was completed.

Conclusion

Stories, due to their abundant capacities such as validity, effectiveness and durability, play a significant role in teaching Persian in general and in bilinguals in particular. This research was conducted to study the application of Persian language story and teaching with its help in some elementary schools in Kermanshah and brought with it the following achievements. Initially relying on stories within the frame, objects and animals and fruits and The students were shown and their Persian equivalent was questioned, then the same words were studied in stories from old books. The students first heard the story in their mother tongue, studied its vocabulary, learned Persian and Kurdish semantic connotations, then were asked to speak from the Persian text, The Kurdish equivalent would write Persian words, repeat them and put them into memory, because they knew the whole story, wherever there was a little learning interruption, Garlic of narrative would smooth their problem. That is, they could figure out from incident which animal it is now that speaks in the context of the Word and Another achievement of the present study was that due to bilingualism, the pronunciation of Persian vowels for Kurdish speakers was a little difficult, So we asked the students to read the story in Persian, Even pronounce words with

Kurdish avangari as much as possible and pronounce vocabulary by practicing as much as possible with Persian voice. Another achievement of the current study was that we asked students to start writing short single-sentence sentences, Then write internal adverbs and expressions in parentheses according to their perception of the text, then the Persian equivalent of that state or adverb was taught to Persian and their sentence was completed.

Acknowledgment

Looking at the activities that have taken place in the field of curriculum design in the world and taking into account different perspectives and philosophies in this arena, in order to meet the needs of teachers, students, Society and parents have over 26 recorded curriculum schemes. Despite this number of curricula, it can be said that the best use of the curriculum is to fit the value system and needs of students, teachers and Iran (Neysari et. al.), 2015. Nissari et al. believe that in most primary schools in the country, course materials are taught sporadically and without communication by one or more teachers. This is also true in Persian language teaching. In these classes, reading, grammar, spelling, etc. The line is taught discretely and apart from each other. John et et al, 2015. Although the correct and correct development of the language, whether oral or written, is correlated with all the activities, assignments, and work that students do in school, it is, however, relevant, Unfortunately, in most schools and classes, only in the reading class and the grammar or composition is the correct application of the language. In this research, the skills of teaching Persian to Persian language of bilingual students (case study of Kermanshah city) were studied and the basis of the research is based on the study of vocabulary in the context of the story. In this way, stories were read in elementary school classes, Then the different vocabulary in the context of the story was associated with the equivalence of Kurdish, and the student learned its meaning, meaning and Persian texture through recognition of the Kurdish meaning of the word. The research was applied to several schools in a field that yielded fruitful results.

Conflict of Interest

The authors have no conflicts of interest to declare.

Keywords: Persian language, story, semantic affinities, elementary period, bilingualism.

بررسی بازخورد آموزش زبان فارسی با تکیه بر قصه در مناطق دو زبانه (مطالعه موردی مدارس ابتدایی مناطقی از کرمانشاه) (پژوهشی)

الیاس نورایی*

نویسنده مسئول، دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران.
nooraei@razi.ac.ir

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر، بررسی مهارت‌های زبانی در آموزش زبان فارسی، با تاکید بر قصه‌خوانی در دوره ابتدایی در منطقه دو زبانه (برخی مدارس کرمانشاه) و تأثیر منابع داستانی در آموزش زبان فارسی در این مناطق و بازخوردها و چالش‌های این روش است. دو زبانی و دو زبانه بودن، پدیده‌ای جهانی است که در بیشتر کشورهای جهان وجود دارد و آن عبارت از حالتی است که فرد به زبان دیگری، غیر از زبان مادری خود آموزش ببیند. چالش‌های زبانی تدریس در ایران به‌طور عام و در مناطق دو زبانه، به‌صورت خاص، یکی از موانع یادگیری در اغلب دروس، به‌ویژه در درس‌هایی است که با خواندن، نوشتن و درک مطلب ارتباط مستقیمی دارند. هدف پژوهش حاضر، بررسی مهارت‌های زبانی در آموزش زبان فارسی، با تکیه بر قصه در مدارس ابتدایی مناطقی از شهر کرمانشاه است و نگارنده سعی کرده است، بازخوردها و چالش‌های آموزشی تدریس، با تمسک به قصه را ارائه دهد. نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که تمسک به قصه، در آموزش زبانی غیر از زبان مادری، به‌دلیل ظرفیت‌های بافتی، امکان مقایسه و قرابت واژگانی و معادل‌یابی برابری در زبان مادری و زبان آموزشی را برای کودکان آسان می‌کند. در نتیجه این فرایند، بازخورد مثبت در آموزش زبان و وسعت دایره واژگانی زبان آموز را ایفا می‌کند.

کلیدواژه‌ها

زبان فارسی، قصه، قرابت معنایی، دوره ابتدایی، دوزبانگی.

*استناد: نورایی، الیاس. بررسی بازخورد آموزش زبان فارسی با تکیه بر قصه در مناطق دو زبانه (مطالعه موردی مدارس ابتدایی مناطقی

از کرمانشاه). سال سیزدهم، شماره اول (پیاپی ۲۷)، بهار و تابستان ۱۴۰۳، ۶۱-۷۷.

شناسه دیجیتال (DOI): 10.30479/jtpsol.2024.20852.1678

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۶/۰۸

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۴۰۳/۰۶/۲۸

ناشر: دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ع)

۱. مقدمه

یکی از علل افت تحصیلی در کشور ما، به خصوص مناطقی که با گویش‌های محلی صحبت می‌کنند، مشکل دوزبانه بودن کودکان این مناطق است. این مورد، در مقطع ابتدایی مشکلاتی را برای آموزگاران این مناطق به وجود آورده است که باعث بروز مشکلاتی؛ از جمله افت تحصیلی، بی‌علاقگی دانش‌آموزان نسبت به درس، مدرسه و اقدام به ترک تحصیل شده است؛ البته این مشکل کل مناطق دوزبانه را شامل نمی‌شود؛ بلکه کودکانی را شامل می‌شود که فقط به زبان مادری خود می‌توانند صحبت کنند و هیچ‌گونه آشنایی با زبان معیار؛ یعنی زبان فارسی ندارند و متأسفانه در مسأله آموزش هم در آموزش معلمان و هم تعیین محتوای کتاب‌ها و هم زمان تدریس و روش‌های تدریس، به این مناطق و مشکلات این دانش‌آموزان کمتر توجه شده است. جهان قرن بیست و یکم، جهان تولید و پیشرفت علم و دانش، ازدیاد جمعیت، جهانی شدن و ... است. فرایند جهانی شدن، اهمیت مرزها و حوزه دولت ملت‌ها را با چالش روبه‌رو ساخته است؛ به طوری که تمامی دولت‌های ملی، در صدد حفظ تمامیت خود در قالب دولت ملت برآمده‌اند (Babyordi & karimiyan, 2014). یکی از مباحث مهم مربوط به فرایند جهانی شدن، مسئله بقا یا تداوم هویت‌های ملی، قومی و زبانی، در جریان حرکت عظیم اقتصاد و فرهنگ جهانی است. زبان، در ابتدایی‌ترین معنا، یک وسیله ارتباطی به حساب می‌آید که موجب برقراری ارتباط بین افراد با هر قوم و نژادی می‌شود که در این برداشت، می‌توان زبان را تا حدودی با وسیله ارتباطی دیگر موجودات و حیوانات، یکسان دانست؛ اما زبان انسان‌ها فقط یک وسیله ارتباطی نیست؛ بلکه وسیله بیان افکار، اندیشه‌ها، نگرش‌ها و شناخت آن‌ها از جهان خارج است (Sadeghi, 2012).

امروزه، افراد بسیار زیادی در سرتاسر دنیا، به بیش از یک زبان سخن می‌گویند که ناشی از مسائل و نیازهای فرهنگی و اجتماعی متعدد جامعه امروز است. بیشتر ملت‌های دنیا، چندزبانه‌اند. در واقع، به سختی می‌توان ملتی را یافت که تک‌زبانه باشد. در کشور ما، هر ساله تعداد زیادی از دانش‌آموزان، با تسلط به زبان قومی و مادری‌شان و با آشنایی اندک به زبان فارسی، وارد دبستان می‌شوند؛ یعنی همه کودکان در سنین شش یا هفت سالگی، وضعیت زبانی یکسانی ندارند و تسلط آنان به زبان فارسی، به یک اندازه نیست؛ اما از گذشته تاکنون، نظام آموزشی ما با این همه کودک برخورد زبانی واحدی داشته است و همه آنان را فارسی‌زبان می‌داند (احتشامی و موسوی، ۱۳۸۸). در مناطق دوزبانه، برنامه درسی ارائه شده در قالب تکالیف یادگیری به دانش‌آموزان، برای معلم با معنا است؛ در حالی که در مواردی برای دانش‌آموزان دو زبانه قابل درک و فهم نبوده و این سبب می‌شود که جریان بازخورد، به مسیری یک‌سویه تبدیل شده و فرایند یاددهی- یادگیری، اثر مطلوب خود را از دست بدهد (Teriyor, 2015).

از نظر تقی‌پور، نظام طراحی، تدوین و اجرای سند برنامه درسی ملی ایران، با مشکلات و آسیب‌های فراوانی، هم در برداشت از مفهوم برنامه درسی و هم در تهیه و تدوین آن مواجه است (Taghipur Zahir, 2015).

ارنشتاین و هانکینز (۲۰۱۸) تأکید می‌کنند که موضوعات مختلفی؛ از جمله نحوه برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی برنامه درسی ملی و همچنین مجریان و رویه‌های مرتبط، مشمول ارتقای برنامه درسی هستند. بسیاری از مدارس غیرفارسی‌زبان، در اجرای تغییرات برنامه درسی، به دلیل کمبود منابع و مهارت‌های لازم برای یادگیری زبان، با مشکل مواجه می‌شوند.

۲. چارچوب نظری

با نگاهی به فعالیت‌هایی که در زمینه طراحی برنامه درسی در جهان صورت گرفته و با توجه به دیدگاه‌ها و فلسفه‌های متفاوت در این عرصه، به منظور پاسخ‌گویی به نیازهای معلمان، دانش‌آموزان، جامعه و والدین، بیش از ۲۶ طرح برنامه درسی ثبت شده است. با وجود این تعداد برنامه درسی، می‌توان گفت؛ بهترین کار، استفاده از طرح برنامه درسی تلفیقی، متناسب با سیستم ارزشی و نیازهای دانش‌آموزان و معلمان ایران است (Neysari et. al., 2015). نیساری و همکاران معتقدند؛ در بیشتر مدارس ابتدایی کشور، مواد درسی به صورت پراکنده و بدون ارتباط با هم، توسط یک یا چند معلم آموزش داده می‌شود. این مسئله در آموزش زبان فارسی نیز صادق است. در این کلاس‌ها، روخوانی، دستور، املا، انشا و مشق خط، به صورت گسسته و جدا از هم تدریس می‌شود (Neysari et. al., 2015). اگرچه پیشرفت صحیح و درست زبان، خواه شفاهی و خواه کتبی، با تمام فعالیت‌ها، تکالیف و کارهایی که دانش‌آموزان در مدرسه انجام می‌دهند، ارتباط دارد؛ با این حال، متأسفانه در بیشتر مدارس و کلاس‌ها، تنها در کلاس روخوانی و دستور یا انشا، به کاربرد درست زبان پرداخته می‌شود. در این پژوهش، مهارت‌های آموزش زبان فارسی به فارسی‌آموزان دو زبانه (مطالعه موردی شهر کرمانشاه) مورد بررسی قرار گرفت و اساس پژوهش، بر مطالعه واژگان در بافت قصه است. به این صورت که در کلاس‌های مقطع ابتدایی، قصه‌هایی خوانده می‌شد؛ سپس واژگان مختلف در بافت قصه، با معادل‌سازی برابری زبان کردی قرابت داده می‌شد و دانش‌آموز از دریچه شناخت معنای کردی کلمه، معنا و بافت فارسی آن را می‌آموخت. این تحقیق، به صورت میدانی در چند مدرسه به کار برده شد که نتایجی ثمربخش به دنبال داشت.

۳. پیشینه پژوهش

علیخانی (2009) در پژوهشی با عنوان «بررسی غلط‌های املائی دانش‌آموزان پسر دوره ابتدایی شهرستان بروجن، با اختلال در املا نویسی» غلط‌های املائی دانش‌آموزان پسر دوره ابتدایی شهرستان بروجن را مورد بررسی قرار داد و اختلال در املا نویسی دانش‌آموزان با ترسیم جدول توضیح داده شده است. با بررسی جدول توزیع فراوانی و درصد غلط‌های املائی دانش‌آموزان، معلوم شد؛ در همه پایه‌های تحصیلی، اشکال در حروف هم‌صدا، عمده‌ترین خطای این افراد محسوب می‌شود. همچنین قربانی حق (2011) در تحقیقی با عنوان «بررسی

منشأ غلط‌های املائی در پایه‌ی اول و دوم دبستان» به توصیف و طبقه‌بندی منشأ خطاهای املائی دانش‌آموزان دبستانی در پایه‌ی اول و دوم دبستان، بر اساس یافته‌های زبان‌شناسی، به‌ویژه زبان‌شناسی آموزشی، روان‌شناسی زبان، جامعه‌شناسی زبان و عصب‌شناسی زبان می‌پردازد. نتایج تحقیق او نشان می‌دهد؛ منشأ خطاهای املائی در این دانش‌آموزان، به‌ترتیب اولویت عبارتند از: اشکالات موجود در رسم‌الخط فارسی، علل غیرزبان‌شناختی و فرایندهای آوایی.

در پژوهشی دیگر، چن (2014) شواهد و نتایجی ارائه کرده است؛ مبنی بر این که به‌کار بردن داستان کودک در آموزش زبان انگلیسی به کودکان تایوانی با روش‌های (۱) انتخاب داستان به میل زبان آموز؛ (۲) گوش دادن داستان صوتی؛ (۳) مطالعه‌ی مشترک (shared reading)؛ (۴) مطالعه‌ی مستقل (independent reading)؛ و (۵) تهیه و اجرای نمایش‌نامه از روی داستان، موجب تقویت مهارت‌های خواندن و آشنایی با الگوهای سخن گفتن و تقویت این مهارت می‌شود. تقی‌پورکلور (Taghipur Kalur, 2001) در پژوهش خود، رویکرد غالب معلمان در مدارس ابتدایی را بررسی کرده و دریافته است که دیدگاه رفتارگرایی، دیدگاه غالبی است که بیشتر معلمان، با توجه به عناصر برنامه‌ی درسی، از آن استفاده می‌کنند. دیدگاه فرایندشناختی و دیدگاه انسان‌گرایی، به ترتیب پس از دیدگاه رفتارگرایی، جزو نگرش‌های غالب معلمان دوره‌ی ابتدایی است. از میان پژوهش‌های انجام گرفته در زمینه‌ی بررسی برنامه‌ی درسی، به پژوهش علیرضا شریفی (2013) اشاره شد. وی معتقد است؛ نقش معلم در نظام برنامه‌ریزی به‌عنوان نقش اصلی در نظر گرفته شده است، با پژوهش‌های صورت گرفته در زمینه‌ی نقش چندگانه‌ی معلم (Taghipur Kalur, 2001; Kiமானesh, 2004) تناقض دارد. با نگاهی به پژوهش‌های انجام شده، درمی‌یابیم که مؤثرترین راه در احیای نقش معلم، تربیت آموزگاران کارآمد در سیستم تربیت معلم است.

۴. روش‌شناسی پژوهش

در این تحقیق، از روش توصیف و تحلیل محتوا جهت آموزش زبان فارسی در مقاطع ابتدایی مناطقی از کرمانشاه انجام شده است. روش کار به این نحو بود که داستان‌ها و حکایت‌هایی کوتاه در کلاس خوانده می‌شد؛ سپس واژگان حکایت، از ابتدا معادل‌سازی کردی شده و از دانش‌آموز می‌خواستیم؛ تا در برابر واژه فارسی، واژه کردی آن را بگوید. سپس قرارداد می‌شد که مثلاً واژه خروس به کردی کلاشر است، پس هر وقت خواستند کلاشر را به فارسی بگویند، باید به جای آن، خروس را استفاده کنند. در مرحله بالاتر، برخی از واژه‌ها حتی معادل کردی آن هم برای دانش‌آموز ناآشنا بود. بنابراین ابتدا معادل کردی برایشان تسهیل شد؛ سپس معادل فارسی آن از طریق بافت کلام قرابت‌سازی گردید. جامعه آماری، ۱۰ مدرسه و ۳۰۰ دانش‌آموز دختر و پسر را در برمی‌گیرد و روش انتخاب قصه‌ها نیز حکایت‌هایی کوتاه؛ مثل روباه و زاغ، روباه و خروس، چوپان دروغگو، حسنک کجایی و ... از کتاب‌های ابتدایی گذشته بوده است. دانش‌آموزان نیز از هر پنج کلاس مقطع ابتدایی بودند.

۵. تعریف دوزبانگی

دوزبانگی را از جنبه‌های مختلفی تعریف کرده‌اند. بعضی از متخصصین، مهارت هم‌اندازه در دو زبان را مورد توجه قرار می‌دهند و لذا فردی را دوزبانه می‌نامند که علاوه بر زبان اول خویش، دارای مهارتی هم‌اندازه در زبان دیگر بوده و این توانایی را داشته باشد که بتواند هریک از آن‌ها را به‌طور مساوی و در شرایطی یکسان مورد استفاده قرار دهد. بعضی دیگر از متخصصان، استعداد روان‌گویی در زبان دوم را معیار قرار می‌دهند و آن را به‌عنوان دوزبان‌گرایی مطرح می‌نمایند. از دیدگاه‌های دیگر، دوزبانگی می‌تواند به تفاوت زبان خانوادگی و زبان آموزش مربوط باشد. از این نظر، کودک دوزبانه، کودکی است که در خانواده تک‌زبانه بزرگ شده و هنگام شروع مدرسه، با زبان دومی روبه‌رو می‌شود که زبان آموزش است و ممکن است، زبان جامعه‌ای نیز باشد که در آن زندگی می‌کند.

از آنچه گذشت، می‌توان نتیجه گرفت؛ تفاوت زبان آموزش و زبان مادری، اساس تشکیل پدیده دوزبانگی است. این پدیده، در بیشتر کشورهای جهان به‌ویژه کشورهایی که دارای مهاجرین دیگر کشورها هستند، وجود دارد (Dinavand, 2010). برخی از افراد، علاوه بر زبان مادریشان، یکی از زبان‌های اشاره را فرا گرفته و این زبان‌ها نیز زبان‌های واقعی‌اند. علاوه بر این، برخی از افراد به‌راحتی می‌توانند از عهده خواندن متون زبان دوم برآیند و حتی به‌راحتی آن را می‌نویسند؛ اما به شکل مطلوب از عهده تکلم یا درک آن بر نمی‌آیند. از سوی دیگر، کسی که دو لهجه یک زبان را بداند، دوزبانه نامیده نمی‌شود. به‌طور کلی، می‌توان دو زبانگی را به توانایی فرد دوزبانه در کاربرد دو زبان مختلف تعبیه کرد. بنا بر تعریف هارتمن و استورک، دو زبانه فردی است که به دو زبان سخن می‌گوید و کسی که به دو زبان به‌طور مساوی تسلط دارد، دو زبانه کامل نامیده می‌شود. بلومفیلد، مفهوم مشخص‌تری از این اصطلاح به دست می‌دهد و معتقد است؛ اصطلاح دو زبانه را باید در مواردی به‌کار گرفت که افراد دارای تسلط یا توانایی بومی مانندی در هر دو زبان باشند. از طرف دیگر، زبان‌شناسانی مانند هاگن، تنها دانستن دو زبان را مالک کافی برای دوزبانه بودن افراد دانسته‌اند. به نظر رایش، دوزبانه کسی است که بتواند دو زبان را به تناوب و به‌جای یکدیگر به‌کار گیرد (Arbanidana, 2009). به گفته الپونس، سی و دو کشور در جهان، بیش از یک زبان رسمی دارند؛ اما این واقعیت که کشوری بیش از یک زبان رسمی داشته باشد، موجب نمی‌شود که هر فردی در آن‌ها به بیش از یک زبان صحبت کند؛ حتی مکی ادعا می‌کند که افراد دو زبانه در آن کشورها، از کشورهای به‌اصطلاح تک‌زبانه کمتر هستند (Aliyyi, 2016).

۵.۱. چالش‌های دوزبانگی

در نیمه قرن بیستم، یکی از رایج‌ترین حرفه‌ها برای زبان‌شناسی کاربردی، بررسی مقابله‌ای دو زبان بود. زبان‌شناسی مقابله‌ای که به‌خصوص در دوران رونق خویش، به‌شدت مورد توجه علاقه‌مندان علم زبان‌شناسی بوده،

توانسته است شناختی واقع‌بینانه‌تر از زبان و پدیده‌های مربوطه را به‌دست آورد و به‌عنوان ابزاری کارآمد، در سنجش صحت و سقم و حدود کاربرد نظریه‌های زبان‌شناسی به‌کار گرفته شود. زبان‌شناسی مقابله‌ای یا تحلیل مقابله‌ای زبان‌ها که به مقایسه و ویژگی‌های زبانی خاص در یک جفت زبان (و بیشتر) می‌پردازد، بر پایه شباهت‌ها و اختلافات موجود بین زبان‌ها استوار است. دو زبان با این هدف، با یکدیگر مقابله و مقایسه می‌شوند که بعد از مشخص شدن شباهت‌ها و تفاوت‌ها، با شناسایی مشکلات ناشی از دشواری که زبان‌آموزان زبان دوم در هنگام یادگیری زبان مقصد با آن روبه‌رو می‌شوند، در مسئله آموزش زبان دوم، برای زبان‌آموزان مفید و مؤثر واقع شود. مطالعات مقابله‌ای برای توصیف یک متغیر یا بیشتر در یک زبان؛ مثل لهجه‌ها، سیاق‌ها و سبک‌ها نیز به کار می‌رود. (Keshavarz, 2011).

۵. ۱. ۱. عوامل مؤثر بر مهارت یادگیری از طریق قصه

حکایت‌ها و قصه‌ها به‌دلیل بافت روایی و انتظاری که در مخاطب ایجاد می‌کنند، فضای مناسبی جهت تعقل و تفکر در باب واژه‌ها فراهم می‌آورند؛ چرا که درک قصه و ارتباط با آن، نیازمند فهم معنای واژگان است. بر همین اساس، در دنیای بهشتی کودکان، به‌دلیل انگیزه‌های زیاد جهت گوش دادن به قصه‌ها و حکایت‌ها، درک و یادگیری واژگان، از عمق و غنای بیشتری برخوردار است و ماندگاری بالاتری دارد. قصه‌ها به‌دلیل این که شخصیت‌های متعددی دارند، بچه‌ها با هم‌ذات‌پنداری و احساس نسبت به آن شخصیت‌ها، خود را به جای آن‌ها می‌گذارند و از این شخصیت‌ها قهرمان و ضد قهرمان می‌سازند. قطعاً بچه‌ها گفتار و رفتار قهرمان خود را در قصه دنبال می‌کنند و در بازی با همسالان نیز کلام قهرمان خود را بر زبان می‌آورند. بنابراین، قصه‌ها ظرفیت عظیم یادگیری واژگان جدید و حتی در سطوح بالاتر، ضرب‌المثل‌ها، کنایات و دیگر فنون زبانی هستند. ادبیات می‌تواند منبع مؤثری برای آموزش زبان در راستای آموزش فرهنگ زبانی باشد؛ زیرا «زبان، ماده اصلی ادبیاتی است که از افکار و احساسات درونی هنرمندان سرچشمه می‌گیرد» (Zareei, 2023). آموزش زبان، با استفاده از ادبیات و فرهنگ مربوط به آن زبان، می‌تواند زمینه مناسب برای جذب زبان‌آموزان را فراهم نماید. همچنین طبیعی بودن ساختار متون ادبی، علاقه زبان‌آموزان را تحریک و نوع کاربرد واژگان را برای او ملموس‌تر می‌کند. فراگیران زبان با خواندن و یادگیری آثار ادبی؛ مانند داستان کوتاه، رمان، نمایش‌نامه، شعر و ... اطلاعات فرهنگی بسیاری به‌دست می‌آورند که دارای زمینه‌های اجتماعی - فرهنگی است و زبان‌آموزان را با جنبه‌های مختلف نحوه زندگی شخصیت‌ها، احساسات، افکار، باورها، سنت‌ها، آداب و رسوم و ... آشنا می‌کند و موجب می‌شود، در ارتباطات خود رفتاری متناسب ارائه دهند (Zareei & Raisy, 2023).

در مناطق دو زبانه؛ مثل مناطق کرد زبان، آذری، بلوچ، لر و جز آن، چون بچه‌ها در خانه به زبان مادری صحبت می‌کنند و شبکه‌های تلویزیونی محلی نیز بیشتر تکیه بر زبان مادری دارد، کم‌تر فضا برای آموزش و یادگیری

زبان فارسی فراهم است. به همین دلیل، در اولین مقطع تحصیلی (مقطع ابتدایی) بهترین فرصت برای آموزش زبان فارسی، تمسک به ابزارهای آموزشی نمایشی و روایی؛ از قبیل انیمیشن‌ها، تصاویر، قصه‌ها و فیلم‌های کوتاه است. ایجاد و بالا بردن مهارت خواندن و سایر مهارت‌ها در این افراد، بر عهده آثاری است که برای آموزش فارسی به غیرفارسی‌زبانان، تألیف و به نگارش درمی‌آیند. قصه‌ها امکانی را که برای آموزش زبان دوم در اختیار زبان‌آموز می‌گذارند، ابزار قرابت بافتی است. این روش، به زبان‌آموز امکان می‌دهد که از روی بافت قصه، هم اسم واژگان جدید را بیاموزد و هم اصطلاحات و کنایات (در سطوح پیشرفته آموزش) را درک کند. وی در بافت حکایت با توجه به موقعیت شخصیت، زبان بدن وی و واکنشی که به موقعیت‌ها دارد، می‌تواند واژگان فارسی را با کلمات زبان مادری قرابت دهد و با این مقابله‌سازی، با تکیه بر زبان مادری، زبان فارسی را یاد بگیرد.

۵.۱.۲. بررسی بازخورد آموزش فارسی با تمسک به قصه

«ادبیات، کارکردهای گوناگونی؛ از جمله بازنمایی، تعلیمی، رسانه‌ای، لذت‌بخشی، تمهیدی و درمانی دارد که بعد تعلیمی آن در ادبیات فارسی، اصلی‌ترین کارکرد در طول تاریخ بوده است.» (Razi, 2012).

در این پژوهش، در ابتدا واژگان حکایت روباه و زاغ در چندین سطح، از خیلی ساده تا خیلی دشوار طبقه‌بندی شد. مثلاً واژه خروس در حیطه واژگان خیلی ساده قرار گرفت. کلمه «زیبا»، معمولی و آواز خواندن بسیار دشوار. معیار ما در این طبقه‌بندی، مشورت با معلمان و بررسی برنامه‌های صدا و سیمای کرمانشاه و شبکه استانی در پژوهشی مستقل بود و دست‌آوردهای آن. اساس این طبقه‌بندی قرار گرفت. این واژگان، پس از طبقه‌بندی، یک بار خارج از بافت قصه، از دانش‌آموزان پرسیده شد و سپس قصه را تعریف کردیم و خوانش و خوانش انجام شد؛ تا کودکان کلیت و فضای آن را در ذهن داشته باشند. سپس در متن قصه، معنای واژه‌ها را سؤال کردیم. نکته مهم در این فرایند، این بود که با توجه به سن و کلاس دانش‌آموزان، سطح واژگان را انتخاب کردیم؛ یعنی از کلاس اولی‌ها بیشتر واژه‌های خیلی ساده تا معمولی را پرسیدیم؛ در حالی که از کلاس سوم تا پنجم، واژگان معمولی تا خیلی دشوار را آزمون گرفتیم. این فرایند را چندین بار در کلاس‌های مختلف و با سطح واژگانی متفاوت، امتحان کردیم و نتایج را در جدول زیر آورده‌ایم:

عنوان واژه فارسی	واژه در بیرون از قصه	واژه در داخل قصه	درجه سادگی واژه	کلاس در مقطع ابتدایی
بسیار ساده	۷۰ نفر	۱۲۰ نفر	۹۰-۱۰۰	اول ابتدایی/پسر و دختر
ساده	۵۰	۱۳۱	۸۰-۹۰	دوم/دختر و پسر
قدری ساده	۳۱	۱۴۸	۷۰-۸۰	سوم
معمولی	۲۳	۱۶۲	۶۰-۷۰	سوم
قدری دشوار	۲۱	۱۶۸	۵۰-۶۰	چهارم
دشوار	۱۸	۱۵۵	۳۰-۵۰	پنجم
بسیار دشوار	۱۳	۱۲۴	۰-۳۰	چهارم و پنجم

در این فرایند مشخص شد که نقش بافت قصه، در یادگیری زبان فارسی بسیار مؤثر است. در ابتدا کلمات را در بافت بیرون قصه، از دانش‌آموزان سؤال کردیم. مثلاً از کلاس اولی‌ها پرسیدیم که «خروس» به زبان کردی معادل چیست؟ یا چه کسی می‌تواند بگوید؛ خروس کدام حیوان است؟ کلاغ؟ روباه؟ تنها تعدادی از بچه‌ها از تلویزیون، این واژه‌ها را شنیده بودند، یا تصویر آن را دیده بودند. گروهی هم آن را با حیوان دیگری؛ مثل بوقلمون اشتباه می‌گرفتند یا معادل کردی آن را می‌گفتند. ما برای حل این مسئله به روش زیر عمل کردیم:

در ابتدا قصه را به زبان کردی برای بچه‌ها تعریف کردیم. همه با آن ارتباط برقرار کردند. از واکنش‌های آنان چنین برمی‌آمد که از قصه لذت برده‌اند؛ اما بلافاصله قصه را به زبان فارسی برایشان تعریف کردیم. و وقتی به جای کلاشر، خروس یا به جای غلا، زاغ را بر زبان آوردیم، واکنش زبان بدن و صورت دانش‌آموزان، نشان از غریب بودن واژه و تازگی آن داشت. بنابراین، متن قصه را در اختیارشان گذاشتیم و مقرر گردید؛ در برابر هر واژه فارسی، کردی آن را بنویسند؛ سپس از بچه‌ها خواستیم به صورت دور همی، قصه را یک بار به زبان کردی و معادل‌سازی فارسی برای هم تعریف کنند.

این روش، بازخورد زیادی در آموختن واژه‌های معادل فارسی داشت و دانش‌آموزان، با تمرین کم کم یادگرفتند که هر واژه در کردی چه معادل فارسی دارد.

۵. ۱. ۳. فرایند بازتعریف قصه به زبان مقصد و بازخورد آموزشی آن

یکی دیگر از کارکردهای آموزشی قصه و نقش آن در آموزش زبان فارسی، به دانش‌آموزان دوزبانه، کارکرد بازتعریف قصه به زبان فارسی بود. در این فرایند، بیشتر تمرکز بر ادبیات تعلیمی بود؛ چرا که «ادبیات تعلیمی، از قدیمی‌ترین انواع ادبی است و به بیان مسائل اخلاقی و پند و اندرز می‌پردازد. این نوع ادبی که در آثار بیشتر شاعران مشاهده می‌شود، متونی را به خوانندگان خود عرضه می‌کند که با توجه به موضوع، تاثیر بسزایی در تفکر، نوع نگرش و سطح آگاهی افراد می‌گذارد؛ به طوری که می‌توان گفت؛ ادبیات تعلیمی مخصوص یک قالب نیست؛ بلکه در تمام قالب‌های شعر فارسی؛ اعم از نظم و نثر و به‌ویژه قصاید و مثنویات راه یافته است» (Norayi & Azizi, 2016) و به دلیل ماندگاری تاثیر، آن را برگزیدیم. از دانش‌آموزان خواستیم؛ تا در دو جمله به ما بگویند. چوپان دروغگو چه بود؟ روباه و زاغ چه بود؟

این فرایند دو فایده داشت؛ یکی این که دانش‌آموز را به تلاش برای معادل‌یابی واژگان برای زبان مقصد برمی‌انگیخت. دیگر این که به تقویت جمله‌سازی در زبان فارسی به او کمک می‌کرد. این تمرین فقط در کلاس‌های چهارم و پنجم اجرا شد؛ چرا که کلاس‌های اول تا سوم، بایست با روش‌های آسان‌تر ابتدا روی معادلات و قرابت واژگان فارسی و کردی تمرکز می‌کردند. این فرایند، از جملات یک‌فعلی تا چندفعلی، به تقویت گفتار دانش‌آموزان کمک فراوانی کرد.

نکته جالب در این فرایند این بود که دانش‌آموز داستان را کامل می‌دانست؛ ولی با زبان کردی آن را به حافظه سپرده بود. لذا فرایند تعریف آن به زبان فارسی، می‌طلبید که به صورت گام به گام، جملات کوتاه کوتاه را بیاموزد و سپس از ترکیب این جملات، به تکمیل قصه برسد. مثلاً در ابتدا جملات تک‌فعلی را به صورت ذیل ادا می‌کردند:

-زاغ، پنیر دید

-زاغ، پنیر را برداشت.

-زاغ، پرواز کرد

-زاغ، روی شاخه نشست.

-روباه می‌رفت.

این فرایند، با تمرین و ممارست فراوان حاصل شد؛ ولی اگر از دانش‌آموز خواسته می‌شد که داستان روباه و زاغ را به زبان کردی تعریف کند، او علاوه بر جملات چندفعلی، گاه جملاتی نیز از خود به متن افزود که فضای داستان را بسازد. ما در صدد بودیم؛ تا این امکان را برای زبان فارسی فراهم کنیم. بنابراین وقتی دانش‌آموز قصه را به صورت بالا در تک‌جمله‌های به هم پیوسته تکمیل می‌کرد، از معلم می‌خواستیم او را تشویق کند؛ تا حالات درونی روباه، نوع ایستادن زاغ، احساسات هر کدام و غیره را هم به زبان کردی بگوید. مثلاً از او خواستیم، بگوید؛ حال که روباه پای درخت رسیده و زاغ را نگاه می‌کند، خوشحال است؟ عصبانی؟ ناراحت؟ یا ... و او به کردی حالت روباه را می‌گفت، سپس این حالات رمانتیک و ذهنی را به متن اضافه می‌کرد و قصه از حالت خشکی خارج می‌شد.

البته این تمرین دستاورد بزرگی داشت. این که هریک از دانش‌آموزان، با فضایی که در ذهن داشتند، حالات روباه را توصیف می‌کردند؛ سپس هرکس آن تصور دورنی از روباه را که در ذهن خود داشت، معادل فارسی آن را یاد می‌گرفت. بنابراین با اجازه و خواست خود دانش‌آموزان و فضای ذهنی‌شان، حالات درونی؛ مثل اندوه، شادی، حسرت و حرص و ... را هم از کردی به فارسی معادل‌سازی کردیم. دانش‌آموز شماره ۵ روباهش شاد بود و او می‌دانست که این حالت به کردی و فارسی چه می‌شود. بنابراین، حالات درونی را هم با تمرین خودخواسته یاد گرفتند.

۵. ۱. ۴. بررسی بازخورد آموزش خواندن با تمسک به قصه

در این فرایند آموزش، با تمسک به قصه، یک آموزش فعالیت‌محور دور همی در نظر گرفته شده بود. در آموزش فعالیت‌محور، خواندن هدف‌مند و مؤثر مدّ نظر است؛ همان نوعی از خواندن که همه ما در زندگی روزمره خودمان پی در پی آن را تجربه می‌کنیم؛ مثل خواندن روزنامه برای کسب اطلاعات یا خواندن داستان و رمان برای لذت بردن از اوقات فراغت و ... در این نوع آموزش، متون داستانی ساده برای تدریس و با هدف آموزش زبان فارسی استفاده شد و نهایت تلاش برای شبیه‌سازی فضای کلاسی، به دنیای واقعی زبان صورت گرفت. از دیگر خصوصیات

آموزش فعالیت‌محور خواندن، فعال بودن زبان‌آموز در هنگام خواندن متن در روند یادگیری بود؛ به این شیوه که زبان‌آموز همواره در تعامل با هم‌گروهی، معلم و گروه‌های دیگر در کلاس قرار می‌گرفت و در به‌کارگیری انواع راهبردهای خواندن، برای تسهیل روند یادگیری و تأمین محصول که همان انجام تکلیف است، مختار بود (ویلیس، ۲۰۰۸). درباره اهمیت داستان، همین بس که برای کودکان، پلی برای ورود به جهان ناشناخته‌ها، باورکننده تخیل و خلاقیت ذهنی، آفریننده باورها و منش‌های اصیل است. داستان، برای بزرگ‌ترها نیز پدیده جذابی است. در آن جایی که طرح مستقیم مسائل، تأثیر چندانی نمی‌بخشد؛ یا مسئله برای مخاطب، سنگین و دیرپاب است، داستان می‌تواند گره‌گشایی کند و دریافت را تسهیل و تسریع سازد. به همین دلیل است که فرزندان و طراحان در حوزه معارف و علوم گوناگون، همواره از این قالب و ابزار موفق و مؤثر بهره جسته‌اند (Sangary, 2013).

ویدوسان (1978) خاطرنشان می‌کند؛ هنگامی که یک متن واقعی، مثلاً یک داستان برای پیشرفت مهارت خواندن به زبان‌آموزان ارائه می‌دهیم، باید متناسب با علاقه آن‌ها باشد و از نظر سطح زبانی و فرهنگی نیز متناسب باشد. اگر یک متن واقعی؛ شامل آن ساختارهای نحوی و مقوله‌های واژگانی باشد که زبان‌آموزان توانایی درک آن را نداشته باشند، واقعی بودن آن تحقق نیافته است. بنابراین، هنگام سخن گفتن از واقعی بودن، نباید صرفاً به متن تکیه کنیم؛ بلکه واکنشی که خواننده یا به‌عبارت‌دیگر، زبان‌آموز نسبت به متن نشان می‌دهد نیز از اهمیت خاصی برخوردار است. به‌عبارت‌دیگر، «واقعی بودن» در حقیقت خصلت متن محسوب نمی‌شود؛ بلکه تحقق آن، منوط به تحقق فهم خواننده از فهم نویسنده است.

در ادامه مسیر آموزش، تمرکز را بر تقویت مهارت خواندن دانش‌آموزان، از روی متن فارسی گذاشتیم. در ابتدا تلفظ برخی واژه‌ها برای دانش‌آموزان مشکل بود، بعضی از خطاهایی که یادگیرندگان مرتکب می‌شدند، قابل استناد به زبان مادری بود و این که یادگیرندگان واقعاً مرتکب همه خطاهایی که بررسی مقابله‌ای پیش‌بینی ارتکاب آن‌ها را می‌کردیم، نمی‌شدند؛ یا این که یادگیرندگان با زمینه‌های زبانی متفاوت، در یادگیری زبان مقصد، تمایل به ارتکاب خطاهای مشابه داشتند؛ مانند خطاهای بین‌زبانی حاصل از تداخل زبان مادری، خطاهای بین‌زبانی حاصل از خود زبان مقصد، زمینه‌های ارتباطی اجتماعی زبان و ... به نمونه‌هایی از آن در زیر اشاره می‌شود:

- /o/ فارسی در مقابل /i/ کردی. مانند :

نمونه کلمات	آوانگاری- فارسی	آوانگاری- کردی
مُردن	Mordan	mirdin

- /o/ فارسی در مقابل /u/ کردی. مانند :

نمونه کلمات	آوانگاری-فارسی	آوانگاری-کردی
گُل	Gol	guł

- /o/ فارسی در مقابل /a/ کردی. مانند :

نمونه کلمات	آوانگاری-فارسی	آوانگاری-کردی
دولت	Dolat	dawlat

- /o/ فارسی در مقابل /ū/ کردی. مانند :

نمونه کلمات	آوانگاری-فارسی	آوانگاری-کردی
سرخ	Sorx	sūr

- /o/ فارسی در مقابل /ā/ کردی. مانند :

نمونه کلمات	آوانگاری-فارسی	آوانگاری-کردی
پلو	Polo	pilāw

یکی از مشکلات ما در بحث خواندن متن، عدم انس گرفتن دانش‌آموزان مقاطع اول تا سوم، با واژه‌های فارسی بود. بر همین اساس، بیشتر واژه‌های فارسی را پس از تلفظ معلم، با آوانگاری کردی تلفظ می‌کردند. بنابراین، با ابزار قصه در صدد رفع این مشکل اقدام کردیم. راهکار ما این بود که از دانش‌آموزان بخواهیم، قصه‌های فارسی را با آوانگاری فارسی تلفظ کنند. در قدم اول، این مسئله خیلی کند پیش می‌رفت. بنابراین، از دانش‌آموزان خواسته شد که چندین بار از روی متن فارسی قصه، مشق کنند و در حین مشق کردن، آوانگاری را با خود تلفظ کنند. این پیشنهاد، کار ما را آسان‌تر کرد و به این نتیجه رسیدیم که فرایندی چندمرحله‌ای، به صورت جدول زیر را پیاده‌سازی کنیم:

مرحله اول	مرحله دوم	مرحله سوم	مرحله چهارم	مرحله پنجم
تعریف قصه به زبان کردی	تعریف قصه به زبان فارسی	معادل‌سازی فارسی برای واژگان کردی	نوشتن از روی متن با آوانگاری فارسی	تعریف قصه به فارسی و خواندن با آوانگاری فارسی

۷. نتیجه‌گیری

قصه‌ها به دلیل ظرفیت‌های فراوان؛ مثل روایی بودن، اثرگذاری و ماندگاری، نقش بسزایی در آموزش زبان فارسی، به‌طور عموم و در دو زبانه‌ها به‌طور اخص ایفا می‌کنند. این پژوهش، به بررسی کاربست قصه و آموزش زبان فارسی، به مدد آن در برخی مدارس ابتدایی کرمانشاه انجام گرفت و دستاوردهایی به شرح ذیل به‌همراه داشت. در ابتدا با تکیه بر داستان‌های درون قاب، اشیاء، حیوانات، میوه‌ها و ... به دانش‌آموزان نشان داده شد و معادل فارسی آنان به پرسش گرفته شد؛ سپس همین واژه‌ها در قصه‌هایی از کتاب‌های قدیم به بررسی گذاشته شد. دانش‌آموزان در ابتدای امر، قصه را به زبان مادری شنیدند. واژگان آن را بررسی کردند، قرابت معنایی فارسی و کردی را آموختند؛ سپس از آن‌ها خواسته شد، از روی متن فارسی، معادل کردی کلمات فارسی را بنویسند، تکرار کنند و به حافظه بسپارند؛ چون کلیت داستان را می‌دانستند. هرچند اندکی وقفه در یادگیری انجام می‌شد، سیر روایت مشکلشان را رفع می‌کرد؛ یعنی می‌توانستند از روی حادثه بفهمند که الان کدام حیوان است که در بافت کلام صحبت می‌کند و ... دستاورد دیگر پژوهش حاضر این بود که به دلیل دو زبانه بودن، تلفظ واژه‌های فارسی برای کرد زبانان، اندکی مشکل می‌نمود؛ لذا از دانش‌آموزان خواستیم، تا داستان را به زبان فارسی بخوانند؛ حتی‌الامکان واژه‌ها را با آوانگاری کردی تلفظ کنند و با تمرین، تا حد امکان با آوای فارسی به تلفظ واژگان بپردازند. دستاورد دیگر پژوهش حاضر این بود که از دانش‌آموزان خواستیم، برای نوشتن ابتدا از جملات کوتاه تک‌جمله‌ای شروع کنند؛ سپس قیدها و حالات درونی را بر حسب برداشت خود از متن، در پرانتز به کردی بنویسند. سپس معادل فارسی آن حالت یا قید را به فارسی آموختند و جمله‌نویسی آنان تکمیل شد.

فهرست منابع:

- رضی، احمد (۱۳۹۱) کارکردهای تعلیمی ادبیات فارسی، پژوهشنامه ادبیات تعلیمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان، سال چهارم، شماره ۱۵
- زارعی، شکوه و رئیس، احسان. (۱۴۰۱). الگوی به کارگیری موسیقی شعر در فرایند یادگیری زبان فارسی. پژوهش‌نامه آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان. سال یازدهم، شماره اول (پیاپی ۲۳)، ۱۹۵-۲۱۷.
- زارعی، شکوه. (۱۴۰۲). طراحی الگوی به کارگیری موسیقی شعر فارسی در آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان بر اساس متون منظوم کهن. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه اصفهان، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.
- سنگری، محمدرضا. (۱۳۸۴). هدف‌ها و شیوه‌های داستان‌پردازی قرآن. مجله‌ی آموزش قرآن. دوره‌ی سوم. شماره‌ی ۸. صص ۳-۹.
- علیخانی، جلال. (۱۳۷۹). بررسی غلط‌های املائی دانش‌آموزان پسر دوره‌ی ابتدایی شهرستان بروجن با اختلال در املا- نویسی. تهران: پایان‌نامه‌ی کارشناسی روانشناسی دانشگاه علامه طباطبائی.

قربانی حق، الهام. (۱۳۸۰). بررسی منشأ غلط‌های املائی در پایه اول و دوم دبستان. تهران: پایان‌نامه‌ی ارشادشناسی دانشکده‌ی زبان و ادبیات دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.

نورایی، الیاس؛ عزیززی، لیدا (۱۳۹۴) دستور زبان روایت در ادبیات تعلیمی (با تکیه بر ساختار روایت و جایگاه روایت شنو در مناظرات پروین اعتصامی) نشریه علمی- پژوهشی پژوهشنامه ادبیات تعلیمی، سال هفتم، شماره بیست و پنجم، بهار.

References:

- razi, Ahmad** (2012) Educational Functions of Persian Literature, Journal of Educational Literature Islamic Azad University, Dehagan Branch, Fourth Year, No. 15 [In Persian]
- Nurai, Elias, Zaizi, Lida** (2016) Ruling grammar in the literature (according to the structure of the narrative and the location of the Shenw's revision in the debates of the Pro-Estessami) Scientific-research publication of the Journal of Educational Literature 'seventh year, twenty-fifth year, spring. [In Persian]
- Sangri, mohammadreza.** (2012). The Objectives and Methods of Storytelling of the Quran. the Journal of Quran Education. Third period. number 8. pp 3-9. [In Persian]
- Alikhani, jalal.** 2000. Mis-examination of spelling students of students of primary school of Boroujen city with disruption of spelling. Tehran: End of-letter Bachelor of Psychology Allameh Tabatabaei University. [In Persian]
- Victim of-right, inspiration.** (2002). Investigation of the false origin of spelling in the base of his Elephant and second primary school. Tehran: End-Letter-OI-OI-OI-OI-OI-OI-OI-OI-OI-OI-Army, Faculty of Language and Literature, Islamic Azad University, Central Tehran Branch. [In Persian]
- Zarei, glory.** (2019). Designing a Pattern of Using Persian Poetry Music in Teaching Persian to Non-Persian Speakers Based on Ancient Verses. End of the Master's Name. University of Isfahan, Faculty of Literature and Humanities. [In Persian]
- Zarei, Shokh and Raisi, Ehsan.** (2018). The pattern of using poetry music in the process of learning Persian. Persian Language Teaching Research to Non-Persian Speakers. Eleventh year, the first number of 23, 195- 217. [In Persian]
- CHen, M. P.** (2014). The impact of learners' attitudes on second or foreign language learning. Sciences Sociales et Humaines. 4, 45-50.
- kiamanesh, C.** (2004). Attitudes and language. Clevedon: Multilingual Matters Ltd. [In Persian]
- Teriyor, R.** (2015). The study of second language acquisition. Oxford: Oxford University Press. [In Persian]
- Vilise, P.** (2008). Attitudes to language. UK: Cambridge University Press.
- Keshavarz, M.** (2011). Contrastive Analysis and Error Analysis. Tehran: Rahnama Press. [In Persian]

